

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin COVID-19 Döneminde Gerçekleştirilen Acil Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Deneyimleri ve Yeni Normale Dair Öngörülleri

İrem ELÇİ¹, Vural TÜNKLER²

Öz: Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin COVID-19 döneminde gerçekleştirdikleri acil uzaktan eğitime ilişkin deneyimlerini ve yeni normale dair öngörülleri incelemektir. Çalışma nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji deseni kapsamında yürütülmüştür. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yedi sosyal bilgiler öğretmeninden elde edilmiştir. Çalışma sonucunda, öğretmenlerin acil uzaktan eğitim sürecinde öğretim faaliyetlerinin çoğunu telefon ve bilgisayar teknolojilerini kullanarak gerçekleştirdikleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitimde canlı derslere öğrenci katılımının oldukça düşük olduğu, öğrenci öğrenmeleri etkili şekilde değerlendirilmediğinden değerlendirmenin uzaktan eğitimin bir parçası olarak görülmediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenler, yeni normalde öğrencilerin bazı öğrenme alanlarında bilişsel giriş davranışlarının eksik olacağını, çevrimiçi öğretim faaliyetlerine katılma konusunda istekli/isteksiz olacaklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca çevrimiçi uygulamalardan Zoom ve EBA'yı kullanacaklarını, öğretimi destekleme niyetiyle harmanlanmış öğrenme yaklaşımından yararlanmayı düşündüklerini dile getirmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Acil Uzaktan Eğitim, Yeni Normal, Sosyal Bilgiler, Öğretmen Görüşleri

Social Studies Teachers' Experiences on the Emergency Remote Education During the COVID-19 Period and Predictions for the New Normal

Abstract: The aim of this study was to investigate the experiences of social studies teachers with regard to the emergency remote education during the COVID-19 period and their predictions about the new normal. The phenomenological research design, one of qualitative research approaches, was used in the study. Data were collected through a semi-structured interview form applied to seven participants. As a result of the study, it has been determined that teachers carried out their teaching activities mostly using telephone and computer technologies in the emergency remote education process. In addition, it was found they faced the problem of low student participation in live lessons. It was also revealed that they were not able to assess student learning effectively in emergency remote education. The teachers stated that in the new normal, students will lack cognitive entry behaviors in some learning areas and would be willing/unwilling to participate in online teaching activities in the new normal. Finally, they said that they would use Zoom and EBA applications as well as the blended learning to supporting teaching.

Keywords: Emergency Remote Education, New Normal, Social Studies, Teacher Opinions

Geliş Tarihi: 19.11.2021

Kabul Tarihi: 23.03.2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

¹ Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Siirt, Türkiye, e-posta: irem.elci@siirt.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2869-3051>

² Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye, e-posta: vuraltunkler@sdu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3536-968X>

Atıf için/ To cite:

Elçi, İ. ve Tümkler, V. (2022). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin COVID-19 döneminde gerçekleştirilen acil uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyimleri ve yeni normale dair öngörülleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 36(2), 307-324.

Dünya Sağlık Örgütü, SARS-CoV-2 adı verilen yeni bir korona virüsün neden olduğu COVID-19 hastalığının ilk olarak 31 Aralık 2019'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vuhan kentinde ortaya çıktığını rapor etmiştir (World Health Organization [WHO], 2021). Zamanla Çin ile sınırlı kalmayıp birçok ülkeye yayılan salgın; sağlık, psikoloji, siyaset, ekonomi, çevre gibi alanların yanı sıra eğitim alanında da değişim ve dönüşümlere yol açmıştır (Akat ve Karataş, 2020; Gupta ve diğerleri, 2020; Wang ve Su, 2020). COVID-19 pandemisinin yayılma hızını düşürmek ve olumsuz etkilerini en aza indirmek amacıyla dünya genelinde çeşitli önlemler alınmıştır. Söz konusu pandemi nedeniyle pek çok ülke okulları kapatma kararı almış ve bu durum okul çağındaki yaklaşık 1 milyardan fazla öğrenciyi etkileyerek eğitim süreçlerinin aksamasına sebep olmuştur (Schleicher, 2020).

Dünya genelinde eğitimde sürdürülebilirliğin sağlanması ve eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için yüz yüze eğitime ara verilip uzaktan eğitim sistemine geçilmiştir. Geçmişten günümüze posta, gazete ve radyo gibi çeşitli iletişim araçları ile gerçekleştirilen uzaktan eğitim (Kırık, 2014), bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle farklı bir boyut kazanarak öğrenme öğretme süreçlerinde daha etkin kullanılmaya başlanmıştır (Gunawardena ve McIsaac, 2013). COVID-19 öncesi öğretme ve öğrenme süreçlerinde yüz yüze eğitimin destekleyicisi olarak kullanılan uzaktan eğitim sistemleri; COVID-19 sürecinde tek alternatif olarak görülmüş ve pandemiden etkilenen birçok ülke eğitim faaliyetlerine devam etmek amacıyla acil uzaktan eğitim sistemine geçmiştir (Bozkurt ve diğerleri, 2020; Hussein ve diğerleri, 2020). Uzaktan eğitim bir seçenek ve planlı faaliyetken, acil uzaktan eğitim kriz durumunda çevrimiçi ve çevrimdışı mevcut kaynaklarla (Bozkurt ve diğerleri, 2020) öğrencilere zorunlu ama geçici öğretimsel destek sunmayla ilgilidir (Sezgin, 2021). Acil uzaktan eğitim, pandemi sırasında bir ilerleme yolu olarak eğitim-öğretim hizmetlerine hızlı ve pratik erişim sunsa da (Toquero, 2020) öğrenci katılımının azlığı ve isteksizlik, öğretmenlerin senkron derslerinde geleneksel öğretim alışkanlıklarını devam ettiriyor olmaları süreci kesintiye uğratmıştır (Canpolat ve Yıldırım, 2021).

COVID-19 pandemisi ile birlikte acil uzaktan eğitime hızlı geçiş, eğitimcilerin ve öğrencilerin sürece hazırlıksız yakalanmasına neden olmuştur (Husain ve diğerleri, 2020). Teknolojik araçlarla öğrenme faaliyetlerinin yüz yüze eğitime benzetildiği bu süreçte (Sezgin, 2021) ülkeler, eğitim süreçlerini aksatmamak için çeşitli çevrimiçi uygulamalardan yararlanarak eğitim süreçlerini destekleme yoluna gitmiştir (Bozkurt, 2020). Bu uygulamalar arasında en çok Google Classroom, Google Hangout, Google Meet, Zoom, WhatsApp, Facebook ve Youtube yer almaktadır (Nugroho ve diğerleri, 2020; Rasmitadila ve diğerleri, 2020; Tay ve diğerleri, 2021; Thariq, 2020; Wargadinata ve diğerleri, 2020; Yulitriana ve diğerleri, 2020). Diğer ülkelere benzer olarak Türkiye'de de WhatsApp, Zoom, Youtube, Microsoft Teams, (Bakioğlu ve Çevik, 2020; Çankaya ve Durak, 2020; Keskin ve Özer Kaya, 2020; Uyar, 2020) uygulamalarına ek olarak EBA'dan (Eğitim Bilişim Ağı) sıklıkla yararlanılmıştır (Dündar ve Yeşilyurt, 2020; Türker ve Dündar, 2020; Yurtbakan ve Akyıldız, 2020). Alanyazında uzaktan eğitim sürecinde çevrimiçi uygulamaların; ders anlatımı, ödev/test, proje takibi (Aydemir, 2021; Demir ve Özdaş, 2020; Moçoşoğlu ve Kaya, 2020; Mohalik ve Sahoo, 2021) değerlendirme (Aydemir, 2021; Mohalik ve Sahoo, 2021; Rasmitadila ve diğerleri, 2020), oyun ve etkinlik (Dündar ve Yeşilyurt, 2020; Lubis ve Dasopang, 2021), motivasyon sağlama (Aydemir, 2021; Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020) ve eğitim paydaşları ile iletişim kurma amacıyla kullanıldığı görülmektedir (Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020; Demir ve Özdaş, 2020).

COVID-19 sürecinde öğretme ve öğrenme faaliyetlerinde çevrimiçi uygulamaların kullanımı belirli sorunlar ve fırsatlar yaratmıştır. Araştırmalara göre bu sorunlar genel olarak teknik problemler ve bağlantı problemi (Balaman ve Tiryaki, 2021; Husain ve diğerleri, 2020; Özdoğan ve Berkant, 2020), derslere düşük katılım (Çakmak ve Kaçar, 2021) ve materyal eksikliği (Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020; Noor ve diğerleri, 2020; Özdoğan ve Berkant, 2020), motivasyon kaybı, ölçme ve değerlendirme eksikliği, eğitimde fırsat eşitsizliği (Balaman ve Tiryaki, 2021; Baran ve Sadık, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020), geri bildirim eksikliği (Balaman ve Tiryaki, 2021; Çakın ve Külekçi Akyavuz, 2020), iletişim ve etkileşim eksikliği (Avcı ve Akdeniz, 2021; Nikou ve Maslov, 2021), çalışma ortamının olmaması (Seyhan, 2021; Xie ve diğerleri, 2020), öğrenci takibi yapılamaması (Avcı ve Akdeniz, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020), duyguları ifade etmede zorluk ve uygulamalı derslerin öğretimde yetersiz kalması olmuştur (Balaman ve Tiryaki, 2021; Tarlakazan

ve Tarlakazan, 2020). Bu sorunlara rağmen uzaktan eğitim süreci beraberinde bazı fırsatları da getirmiştir. Bunlar; hastalığın bulaşmasına yönelik koruma sağlama (Özdoğan ve Berkant, 2020), ekonomik bir eğitim imkânı sunma (Nikou ve Maslov, 2021), zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde sınırsız tekrar imkânı sağlama (Balaman ve Tiryaki, 2021; Thaariq, 2020), bireylerde teknolojiyi kullanabilme becerisinin gelişimine yardımcı olma (Özdoğan ve Berkant, 2020) araştırma becerisi (Seyhan, 2021), bilgiye kolay ve hızlı erişim sağlama (Balaman ve Tiryaki, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020; Xie ve diğerleri, 2020) ve öğrenme esnekliği sağlayarak öğrencilere yeni bir öğrenme atmosferi oluşturmadır (Nugroho ve diğerleri, 2020). Uzaktan eğitimin söz konusu avantaj ve dezavantajlarına karşın geleneksel öğretme-öğrenme faaliyetlerinin yetersiz kalması (Ergüney, 2015), bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte eğitimde teknoloji kullanımı ihtiyacının doğması, uzaktan eğitimin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Salgının neden olduğu küresel öğrenme krizinin (Saavedra ve diğerleri, 2021) etkilerini ilköğretimde bir ders olarak yer alan sosyal bilgilerde görmek mümkündür. Krizi deneyimleyen sosyal bilgiler öğretmenleri, öğrenci, veli, okul idaresi ve öğretim süreci konularında çeşitli zorluklar yaşamışlardır (Coşkun Keskin ve diğerleri, 2021). Çakmak ve Kaçar (2021) tarafından yapılan çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde donanım ve internet erişim olanağı yetersiz olan öğrencilerin uzaktan eğitim etkinliklerine ve canlı derslere katılım düzeyinin düşük olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Akgül ve Oran (2020) yaptıkları çalışmada sosyal bilgiler öğretmenleri alt yapı eksikliği, öğrenci kontrolünü sağlayamama, derse katılımın düşük olması gibi sorunları ifade etmiş, gelecekte uzaktan eğitim sistemlerinin kullanılmayacağını belirtmişlerdir. Eğitim sistemlerinin uzaktan eğitime dönüştürüldüğü bu dönemde sosyal bilgiler öğretmenleri EBA platformundan yararlanmış (Aydemir, 2021; Dünder ve Yeşilyurt, 2020; Gez ve Yeşiltaş, 2021), öğrencilerle mesajlaşma ve arama uygulamaları aracılığı ile iletişim kurmuş (Aydemir, 2021) ancak bağlantı sorunlarının iletişimi kesintiye uğrattığı bir sorunla karşılaşmışlardır (Gez ve Yeşiltaş, 2021).

Pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin birçok çalışma yapılmış olsa da COVID 19 sonrası yeni normale ilişkin araştırmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Yeni normal kriz dönemini ve etkilerini ortadan kaldırmaya dönük bir süreç, aşamalı yaklaşım ya da strateji olarak görülmekte; yeni imkânlar, yeni davranışlar, yeni alışkanlıklar anlamlarını taşımaktadır (Karakas, 2020). Yeni normalde eğitim kurumlarının yeniden konumlandırılması, öğretene-öğrenenin yeni beceri ve yeterliklerle donanımlı kılınarak değişime uyum sağlamaları ve değişimi kontrol altına alarak hayatta kalabilmeyi öğrenmeleri bir gereklilik haline gelmiştir (Bozkurt, 2020). Yeni normal bağlamında, Calimlim ve diğerleri (2021), yeni normalde sosyal bilgiler öğretmenlerinin alternatif eğitim modellerinden ev tabanlı/modüler öğrenme, karma öğrenme ve çevrimiçi sınıf öğrenmelerini kullanım niyetlerini incelenmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin ev tabanlı/modüler öğrenmeyi kullanmayı tercih etmek istedikleri ve harmanlanmış öğrenmeye hazır olmadıkları belirlenmiştir. Bu çalışmaya benzer şekilde Andarwulan ve diğerleri (2021) tarafından yapılan çalışmada da ilköğretim öğretmenlerinin yeni normalde çevrimiçi öğrenmeye hazır olmadıkları tespit edilmiştir. Xie ve diğerleri (2020), uzaktan eğitimin sadece COVID-19 sürecinde değil, COVID-19 sonrası 'yeni normal' döneminde de önemli rol oynayacağını ileri sürmüştür.

Yeni normalde uzaktan eğitime yönelik eğilimin devam edeceği, öğretmenlerin alan bilgisinin yanı sıra çevrimiçi uygulamalar hakkında donanımlı olmaları ve teknolojik deneyimi genişletmeleri beklenmektedir. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin acil uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilen sosyal bilgiler derslerine ilişkin deneyimleri ve yeni normale dair öngörülerini incelenmiştir. Bu amaç çerçevesinde araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Acil uzaktan eğitim sürecinde, sosyal bilgiler öğretme-öğrenmeye ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Acil uzaktan eğitimde, sosyal bilgiler değerlendirme sürecine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. Öğretmenlerin, yeni normalde öğrencilerin bilişsel giriş davranışlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlerin yeni normalde çevrimiçi uygulamaları kullanmaya ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin, yeni normalde öğrencilerin çevrimiçi öğretim faaliyetlerine katılma isteklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin acil uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilen sosyal bilgiler derslerine ilişkin deneyimleri ve yeni normale dair öngörülerini betimlenmeye çalışıldığı için fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenolojik araştırmalar, eğitsel konularda sürece dâhil olan bireylerin benzersiz deneyimlerini ve bakış açılarını keşfederek bir olguyu daha iyi anlamayı sağlamaktadır (Hopkins ve diğerleri, 2017).

Katılımcılar

Katılımcıların belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Burada amaç, genelleme yapmaktan ziyade çeşitlilik gösteren durumlar arasında ortak ya da paylaşılan olgular olup olmadığını bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 119). Araştırmanın katılımcılarını, Siirt il merkezi ile Pervari ve Şirvan ilçelerinde görev yapan gönüllü yedi sosyal bilgiler öğretmeni (iki kadın, beş erkek) oluşturmaktadır. Yaşları 26-44 ve mesleki deneyimleri 1-21 yıl arasında değişen öğretmenlerin beşi lisans diğer ikisi yüksek lisans mezunudur. Öğretmenlerden üçü daha önce eğitimde dijital dönüşüm, EBA, akıllı tahta konularında eğitim almışken diğerleri almamıştır. Tablo 1, araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin betimleyici özelliklerini göstermektedir. Katılımcı gizliliğini korumak amacıyla kod isim kullanılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Betimleyici Özellikleri

Katılımcılar	Yaş	Mesleki deneyim	Görev yapılan okul yeri	Eğitim durumu	Uzaktan öğretim teknolojileri eğitimi alma durumu
Kemal	32	8	Merkez	Lisans	Aldı
Mert	26	4	Merkez	Yüksek lisans	Aldı
Selçuk	43	15	Merkez	Lisans	Almadı
Taner	29	1	İlçe	Lisans	Almadı
Barış	35	6	İlçe	Lisans	Aldı
Sevgi	44	21	Merkez	Lisans	Almadı
Duygu	41	10	Merkez	Yüksek lisans	Almadı

Verilerin Toplanması ve Analizi

Fenomenolojik araştırmalarda araştırmanın odaklandığı fenomene yönelik yaşantıları ve anlamları açığa çıkarmada başlıca veri toplama aracı görüşme olduğundan (Yıldırım ve Şimşek, 2018) araştırmanın verileri, araştırma ekibinin hazırladığı yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Görüşme formu, kişisel bilgilerden ve altı açık uçlu sorudan oluşmuştur. Dört uzman görüşü (sosyal bilgiler eğitiminde görevli iki öğretim elemanı, iki sosyal bilgiler öğretmeni) alınmış, uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda sorular daha açık ve anlaşılır hale getirilmiştir. Ardından çalışma grubuna benzer bir sosyal bilgiler öğretmeni ile pilot görüşme gerçekleştirilmiş ve sonda sorular eklenerek görüşme formu revize edilmiştir. Örnek sorulardan biri "*Yeni normalde (pandemi sonrası) öğrencilerin sosyal bilgiler dersi öğrenme alanlarından hangisinde/ hangilerinde bilişsel giriş davranışlarının (ön öğrenmelerin) eksik olacağını düşünüyorsunuz?*" şeklindedir.

Araştırmanın verilerine, pandemi koşullarında 6-13 Temmuz 2021 tarihleri arasında katılımcılarla planlanan zaman diliminde yüz yüze (iki öğretmen), Zoom uygulaması (bir öğretmen) ve telefon görüşmesi (dört öğretmen) ile 23-38 dakikalık görüşmeler yapılarak ulaşılmıştır. Görüşme öncesinde katılımcılara çalışmanın amacından bahsedilmiş, ses kaydı için katılımcılardan izin alınmış ve bilgilerin gizliliği konusunda güvence verilmiştir. Ulaşılan veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Başlangıçta nitel veri setinde yer alan görüşler bilgisayar ortamına aktarılmış, ardından araştırma sorularına uygun hazırlanan bir çerçeveye göre düzenlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmacılar verilerin çerçeveye doğru şekilde yerleştirilmesi için değerlendirme çalışması yapmıştır. Bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamasında öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntılar verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Doğrudan alıntılardaki üç nokta (...) cümleler arası geçişleri sağlamak için alınmayan ifadeleri, parantez içerisinde

italik olmayan metinler ise katılımcının kastettiği konuyu işaret etmektedir.

Geçerlik ve Güvenirlilik

Araştırmada geçerliğin sağlanması adına veri toplama aracı dört uzmanın görüşüne sunulmuştur. Bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiş, katılımcılara veri toplama ve analizi süreci hakkında detaylı bilgiler sunulmuştur. Güvenirliği sağlamada, araştırmacılar ulaşılan verileri ayrı ayrı değerlendirmiş ve yapılan analizleri tekrar kontrol etmek için bir araya gelmişlerdir. Ayrıca araştırmacının ham verileri gerektiğinde incelenmek üzere saklanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, öğretmenlerin acil uzaktan eğitim süreci ve yeni normalde sosyal bilgiler eğitimine yönelik görüşleri araştırmanın alt problemlerine dayalı olarak sunulmuştur.

Acil Uzaktan Eğitim Döneminde Sosyal Bilgiler Öğretme-Öğrenme

Öğretmenlerin acil uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler öğretme-öğrenmeye dair görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Acil Uzaktan Eğitim Döneminde Sosyal Bilgiler Öğretme-Öğrenme

Kullanılan Uzaktan Öğretim Teknolojileri		
İnternet (Kemal, Taner, Barış, Sevgi, Duygu)		
Telefon (Kemal, Mert, Barış, Sevgi, Duygu)		
Bilgisayar (Kemal, Mert, Barış, Sevgi)		
EBA (Selçuk, Barış, Duygu)		
Zoom (Selçuk, Taner, Duygu)		
WhatsApp (Selçuk, Taner, Barış)		
Tablet (Mert)		
Artırılmış gerçeklik uygulaması (Mert)		
Karşılaşılan Sıkıntılar	Gerekseler	Çözüme Dönük Atılan Adımlar
Derse katılımının düşük olması	İnternet bağlantı problemi (Kemal, Mert, Selçuk, Taner, Barış, Sevgi, Duygu)	Veli ile iletişim kurma (Kemal, Mert, Sevgi, Duygu)
	Teknolojik alet eksikliği (Kemal, Mert, Selçuk, Taner, Duygu)	Öğrenci ile iletişim kurma (Selçuk)
	Sosyo-ekonomik durumun düşük olması (Kemal, Selçuk, Duygu)	Oyun etkinliği (Taner)
	Uygun ev ortamının olmaması (Kemal, Mert)	Yetkililerle görüşme (Barış)
	Hazırbulunmuşluk düzeyinin düşük olması (Mert)	Bilgisayar odasını erişime açma (Duygu)
	EBA kullanım bilgisinin olmaması (Selçuk)	
	Diğer dersleri önceleme (Duygu)	
Alan bilgisini teknolojiye entegre etme	Uzaktan eğitim teknolojilerini kullanma yeterliklerinin düşük olması (Kemal, Mert, Taner, Sevgi)	
Kullanılan Sohbet veya Anlık Mesajlaşma Sistemi	Kullanım Amacı	
WhatsApp	Materyal paylaşımı –görsel, slayt- (Selçuk, Taner, Barış, Duygu)	
	Konu özeti paylaşımı (Kemal, Taner)	
	Ödev verme (Kemal)	
	Soru paylaşımı (Kemal)	

Sosyal bilgiler öğretmenleri acil uzaktan eğitim sürecinde öğretim faaliyetlerini çoğunlukla internet üzerinden telefon ve bilgisayar teknolojilerini kullanarak gerçekleştirmiş, EBA, Zoom ve WhatsApp aracılığıyla derslerini işlediklerini ifade etmişlerdir. Süreç içerisinde özellikle öğrencilerin canlı derslere katılımının düşük olduğunu belirtmişler, buna gerekçe olarak da internet bağlantı problemi yaşanmasını, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumunun düşük ve ev içinde ortak kullanıcı sayısının fazla oluşu nedeniyle teknolojik aletlere sahip olmamalarını ya da eşit erişim olanağı bulamadıklarını göstermişlerdir. Her ne kadar oluşturulan WhatsApp gruplarıyla velilerle iletişime geçme dâhil farklı yolları deneseler de

bahsedilen sebeplerle canlı derslere öğrenci katılımını artıramadıklarını söylemişlerdir. Katılımcılardan ikisinin açıklamaları şöyledir:

Karşılaştığımız en büyük zorluk maalesef canlı derslere katılımın az olması. Bunun da sebebi hocam maalesef ailelerin sosyo-ekonomik durumu birbirinden farklı sizlerde biliyorsunuz. Yani kiminde tablet var internet yok, kiminde internet ya da bilgisayar yok. Ya da şöyle bir sorun da var mesela evde bir telefon diyelim; hocam diyor üç kardeşiz, dersler çakışıyor diyor ya da kardeşimin dersinin bitmesini bekliyorum. (Kemal)

Şimdi öncelikle evde internetim yoktu sadece telefonla internetim vardı gidip internet aldım paket aldım. Öğrencilerde de şöyle bir durum var onlarda hazırlıksız yakalandı. Çünkü interneti olmayan evler var, maddi durumu iyi olmayan kişiler var, telefonu tableti olmayan öğrenciler var. Öğrenci katılımı iki okulda görev yaptım burada normalin altıydı şu an görev yaptığım okulda ise normalin çok çok çok çok altı. Yani hatta hiç öğrenci katılımının olmadığı dersler oldu. Sıfır öğrenci yani. (Selçuk)

Öğretmenlerden Kemal, Mert, Taner ve Sevgi alan bilgilerini teknolojiye entegre etme noktasında sorun yaşadıklarını belirtirken, aksine Duygu ve Barış EBA'daki içeriklerden yararlandıklarını söylemiştir. Ancak EBA'da içerik geliştirip öğrencilere paylaşmamaları pasif tüketici oldukları, yani teknolojiyi etkili kullanamadıkları, şeklinde yorumlanabilir. Katılımcılardan sadece Selçuk grafik tabletiyle çizimler yapıp öğrencilerle paylaştığını fakat anında iletmediğini (internet bağlantı hızı kaynaklı) ifade etmiştir. Dahası katılımcıların tamamı bloglar, wikiler, sanal kütüphane gibi dijital ortamlardan yararlanmadıklarını bildirmiştir. Bu yönde söz eden Kemal öğretmen *"Onu (sosyal ağlar, bloglar, wikiler, sanal kütüphaneler) kullanmadık da genelde EBA'dan yararlandık. Bir de Morpa Kampüsten faydalandım... Pek faydalanmadım. Üyesi olduğum gruplar vardı mesela ders içerikleri konu özetleri varsa onları kullandım. WhatsApp'tan üyesi olduğum bazı gruplar var onları kullandım."* diyerek EBA ve Morpa Kapüs gibi eğitim portallarından yararlandığını söylemiştir. Salgın öncesi yüz yüze yapılan derslerde canlandırma (dramatizasyon) yönteminden ve öğretim materyallerinden yararlandığını dile getiren Mert, uzaktan eğitim teknolojilerini kullanım düzeyinin düşük olması nedeniyle öğretimi teknolojiyle bütünleştiremediğini şu şekilde açıklamıştır:

Mesela şimdi bir matematik öğretmeni $3 + 5 = 8$ şeklinde orada bir şeyler gösterebiliyorken sosyal bilgiler öğretmeni bu şekilde değildi mesela örnek veriyorum kültür ve miras ünitesi işlenecek ve oradan belirli görseller işte belirli animasyonlar ya da yani demek istediğim o canlandırma hani bizde derste yapardık ya farklı materyallerle dersi destekledik onu mesela sosyal bilgiler öğretmenleri çok fazla yapamıyordu. Bunun nedeni de teknolojiyi çok fazla iyi kullanamamamız.

Acil Uzaktan Eğitimde Sosyal Bilgiler Değerlendirme Süreci

Sosyal bilgiler öğretmenleri acil uzaktan eğitim sürecinde öğrenci öğrenmelerini etkili şekilde değerlendirmediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen görüşleri, değerlendirmenin uzaktan eğitimin bir parçası olarak görülmediğini ortaya koymaktadır. Bu dönemde çoktan seçmeli test (Selçuk, Taner, Barış, Duygu), boşluk doldurma (Mert, Selçuk, Taner), soru-cevap (Kemal, Mert), sözlü (Kemal, Selçuk) ve yazılı sınav (Selçuk, Taner) gibi ölçme-değerlendirme yöntemlerine başvurduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılardan Kemal *"Uzaktan eğitimde kısıtlı pek yani şöyle söyleyeyim ancak soru cevap yöntemi ya da sözlü yaparak o şekilde bir değerlendirme yapmaya çalıştım. Ama tabii hocam uzaktan olduğu için bu durum gerçekten bizi ciddi anlamda zorlamakta. Bazen mesela çocuğa soru soracağım hocam mikrofon kapalı diyor sesim gelmiyor ya da kimisi bilerek açmıyordu. Bu tür sorunlarla karşılaştık."* diyerek süreçte zorlandığını ifade ederken, Barış uzaktan eğitimde sağlıklı ölçme-değerlendirme yapılamayacağını belirterek eğitim-öğretim sürecinin bu boyutunu ihmal ettiğini şöyle açıklamıştır:

Yani bunu biz uzaktan eğitimde yapamadık... İşte uzaktan eğitimde biz öğrenci değerlendirme yapamıyoruz niye çünkü karşı tarafın soruyu nasıl çözdüğünü nasıl cevapladığını bilemiyorum yanında kardeşimi var, ablası mı var, bu yüzden sağlıklı duymadığımız için biz pek yapmıyorduk daha doğrusu yüz yüze yapmayı daha uygun buluyorduk.

Öğretmenlere çevrimiçi değerlendirme uygulamalarını kullanıp kullanmadıkları sorulduğunda sadece Taner öğretmen EBA ve Google Drive ile sınav yaptığını *"Yararlandığım hocam az önce söylediğim gibi ben sürekli EBA üzerinden sınav belirleyip çocukları tanımlıyordum. Çocukların hangi konuyu ne kadar kavrayabildiğini en azından sonra üzerinden görebiliyordum... Daha çok hocam deneme mesela Google Drive'dan deneme çocuklara gönderebiliyoruz ki bunu da yaptım."* şeklinde dile getirmiştir. Öğretmenler genel olarak çevrimiçi değerlendirme uygulamalarını kullanmadıklarını, bazıları (Kemal,

Selçuk, Sevgi) müfredatı yetiştirme kaygısıyla farklı etkinliklere başvurmadıklarını belirtmiştir. Konuya ilişkin öğretmenlerden Sevgi “Hayır, yararlanmadım ben. Dersi anlatmak, sosyal bilgiler konuları geniş olduğu için ancak ders anlatabiliyordum ben. Etkinlik sürecinde bile öğrencilere ödev veriyordum.” ve Duygu “Yok, acaba daha üst düzeyde mi bu uygulamalar var... Hiçbir öğretmen arkadaşımın da yaptığını düşünmüyorum.” demiştir.

Yeni Normalde Öğrencilerin Bilişsel Giriş Davranışları

Öğretmenler yeni normalde öğrencilerin Birey ve Toplum (Taner, Mert), Kültür ve Miras (Kemal, Mert, Selçuk, Barış, Sevgi), İnsanlar, Yerler ve Çevreler (Kemal, Mert, Sevgi, Duygu), Küresel Bağlantılar (Kemal, Mert) ve tüm (Mert) öğrenme alanlarında bilişsel giriş davranışlarının (ön öğrenmeler) eksik olacağını düşünmüşlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde yüz yüze eğitime kıyasla etkili öğretim yapılamadığını bildiren Mert öğretmen “Bütün alanlarda eksik olacağına inanıyorum, düşünüyorum çünkü niye sonuçta bizim her alanımız kendi içerisinde çok fazla önem arz eden alanlar ve sarmal... 5, 6 ve 7'ye baktığımızda hocam hep o konunun o ünitenin bir sonraki sene devamı niteliğinde sayılıyor. Dolayısıyla öğrenci alanların hepsinde eksiklik yaşayacaktır. Çünkü niye bizim o yüz yüze verebildiğimiz temeli ya da o dersi uzaktan eğitimde veremedik. Dolayısıyla bu tüm alanlarda eksiklik olacaktır diye düşünüyorum.” diyerek sosyal bilgiler içeriğinin sarmal yapıda olduğunu vurgulayarak öğrencilerin ön öğrenmelerinin yetersiz olacağını belirtmiştir. Süreçte okulların açıldığı haftalarda tarih ve coğrafya konularında sorunu tecrübe eden Kemal öğretmenin görüşü şu şekildedir:

En başta 2. ünite (Kültür ve Miras) kesinlikle olacaktır. Çünkü biliyorsunuz tarih hocam doğrudan. Onun dışında 3. ünite hocam, coğrafya konularında biraz ciddi bir eksiklik olabilir, birde hocam hani belki 7. ünite de ithalat, ihracat, ticaret konuları var belki o konuda ciddi bir eksiklik olur. Özellikle 2 ve 3. ünite hocam, öğrencilerin gerçekten ciddi anlamda zorlanacakları ve eksik kalacakları noktalar, bunu biz de gördük hocam gerek konu tekrarı yaparken gerekse soru çözümü yaparken gerçekten öğrenciler konuları ciddi anlamda unutmuşlar. Sebebi şu tabii uzaktan eğitimde verim düştü.

Öğretmenlere öğrencilerin bilişsel giriş davranışlarının tamamlanmasına dönük hangi stratejileri/etkinlikleri düzenlemeyi düşündükleri sorulduğunda, derslerini görsellerle (Kemal, Mert, Sevgi), konu tekrarıyla (Mert, Selçuk, Barış), soru (Sevgi, Duygu), gezi ve görüşme tekniğiyle (Mert), haritalarla (Sevgi), oyunla (Duygu) destekleyeceklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerden Mert, Taner ve Barış bu noktada telafi/hızlandırılmış programların yapılması gerektiğini söylemiştir. Öğretmenlere ait bazı alıntılar aşağıdaki gibidir:

Geriyeye dönük 15-20 günlük genel bir telafi programı kendi çapımızda yapmayı düşünmüyoruz. Yani geçen seneki konuları gözden geçirip... eksik olan konuları belirleyip o konulara nokta atışı yapmayı planlıyoruz. (Barış)

Yani hocam şöyle bilişsel giriş davranışlarını yani o bahsettiğimiz onun tamamlanması için, ciddi anlamda bu eksikliklerin giderilebilmesi için hızlandırılmış programların yapılması veya az önce de belirttiğim gibi en azından geçmişe dönük bol bol özet yapılarak, materyalli etkinlikler düzenlenerek daha bol materyalin olduğu görsele hitap eden, yaparak yaşayarak ya da ne bileyim gezi olur görüşme olur vs. bunlarla diye düşünüyorum. (Mert)

Öğretmenlerin Yeni Normalde Çevrimiçi Uygulamaları Kullanma Niyetleri

Öğretmenler yeni normalde çevrimiçi uygulamalardan Zoom (Mert, Selçuk, Taner, Barış, Duygu) ve EBA'yı (Selçuk, Taner, Barış) kullanacaklarını ifade etmiştir. Bu öğretmenler aynı zamanda derslerinde etkili öğretimi sağlama ve öğretimi destekleme niyetiyle harmanlanmış öğrenme yaklaşımını kullanmayı düşündüklerinden söz etmişlerdir. Bu doğrultuda öğretmenlerden Mert, “Kesinlikle kendi dersimde kullanmayı düşünüyorum... Niye hocam yani sorunlar yaşayabiliyoruz bazen okula gelemiyoruz, bazen ailevi sıkıntılar oluyor o dersi etkili yapamıyoruz veya her şeyi geçtim o gün ders yapma isteği olmuyor öğretilmekte veya öğrencide. Ne oluyor derslerde eksiklik ortaya çıkıyor. Bunlar hep harmanlanmış öğrenme ile önüne geçilebilecek problemler.” diyerek harmanlanmış öğrenmeyi yüz yüze eğitimde karşılaşılan olası problemlerin etkisini azaltmada aracı görmüştür. Uzaktan eğitim döneminde çoğunlukla Zoom uygulamasıyla canlı derslerini yürüttüğünü paylaşan Duygu öğretmen yüz yüze eğitimi destekleme amacıyla (konu tekrarı, telafi vs.) Zoom'dan yararlanacağını şu şekilde belirtmiştir:

Yani ben Zoom'u beğendim... Zoom'u kullanım açıkçası hani başka da biz genelde Zoom'u kullandık öğretmenler olarak. Mesela diyelim tatil oldu hani okul devam ediyor sonra bir kar tatili oldu dersimi anlatamadım eksik kaldı mesela Zoom'dan bağlanıp o eksik kalan yerleri tamamlayabilirim. Bu açıdan bence çok güzel ya da ben okul devam ederken bir şey yetiştirememişimdir ya da öğrenciye tekrar anlatmam gerekiyordur, ben o zaman Zoom'u kullanabilirim ya da etkinliği yapamamışım, okulda vaktim yetmemiştir, soru çözememişimdir o zaman Zoom'u açıp derim ki öğrencilere buradan bağlanın ben size soru çözeceğim beraber soru çözeceğiz.

Öğretmenlerden Kemal ve Sevgi ise yüz yüze eğitimi savunarak gerekmedikçe bu uygulamaları kullanmayacağını söylemiştir. Teknolojinin yararlarına inanan ama derslerini yüz yüze yapacağını söyleyen Kemal öğretmen "Ben düşünmüyorum. Yüz yüze eğitim benim için çok daha iyi gerçekten. Dediğim gibi teknolojiyi kullanmak, teknolojinin imkânından faydalanmak gerekir kabul ediyorum ama imkânım varsa ben dersimi yüz yüze yaparım" derken, Sevgi öğretmen "Gerek kalmamasını temenni ediyorum." demiştir.

Öğrencilerin Yeni Normalde Çevrimiçi Öğretim Faaliyetlerine Katılma İstekleri

Öğretmenlerden bazıları (Selçuk, Taner, Sevgi, Duygu) yeni normalde öğrencilerin çevrimiçi öğretim faaliyetlerine katılma konusunda istekli olmayacaklarını belirtirken, diğerleri (Kemal, Mert, Barış) istekli olacaklarını söylemiştir. İstekli olmayacakları yönünde görüş belirten öğretmenler, çevrimiçi öğretimin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığı, teknolojik alet eksikliği, uzaktan eğitim alt yapı sorunları ve öğrencilerin sosyalleşme arzusu gerekçelerini sıralamıştır. Örneğin Taner öğretmen "Olumsuz olacağını düşünüyorum çünkü daha uzaktan eğitimin altyapısı tam olarak oluşturulmadı... Bunun için yüz yüze eğitimi tercih edeceklerini düşünüyorum." diyerek görüşünü belirtmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin istekli olacaklarını düşünen öğretmenler ise öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde teknolojiyle iç içe olmasının böyle etkinliklere ilgilerini artırdığını, kendilerinin EBA üzerinden ödev verme düşüncelerinin öğrencilerde katılım alışkanlığı oluşturacağını dile getirmiştir. Bu konuda Barış öğretmen "İstekli olacaklar. Zaten öğretmenlerimiz artık ödevlerini EBA üzerinden vermeyi düşünüyorlar, ödev takibini oradan yapacağız." demiştir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda, sosyal bilgiler öğretmenlerinin acil uzaktan eğitim sürecinde öğretim faaliyetlerini çoğunlukla internet bağlantısı üzerinden telefon ve bilgisayar teknolojilerini kullanarak, EBA, Zoom ve WhatsApp aracılığıyla gerçekleştirdikleri belirlenmiştir. Bu sonuçların alanyazındaki birçok araştırma ile tutarlı olduğu görülmüştür (Akça, 2020; Aydemir, 2021; Balaman ve Tiryaki, 2021; Demir ve Özdaş, 2020; Husain ve diğerleri, 2020; Kavuk ve Demirtaş, 2021; Rasmitadila ve diğerleri, 2020; Sindiani ve diğerleri, 2020; Tanta, 2021; Uyar, 2020). Süreç içerisinde öğretmenler özellikle öğrencilerin canlı derslere katılımının düşük olduğunu belirtmiş ve bu duruma gerekçe olarak da bağlantı problemi yaşanmasını, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumunun düşük ve ev içinde ortak kullanıcı sayısının fazla oluşu nedeniyle teknolojik aletlere sahip olmamalarını ya da eşit erişim olanağı bulamadıklarını göstermişlerdir. Alanyazındaki çalışmalarda da öğrencilerin canlı derslere yeterince katılım sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır (Akgül ve Oran, 2020; Avcı ve Akdeniz, 2021; Aytaç, 2021; Bakioğlu ve Çevik, 2020; Bayburtlu, 2020; Coşkun Keskin ve diğerleri, 2021; Çakmak ve Kaçar, 2021; Kaya, 2021; Kılıç ve Beldağ, 2021; Korkut ve Memişoğlu, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020; Tanta, 2021; Yeşilyurt, 2021; Zengin ve diğerleri, 2021). Öğrencilerin düşük katılımının sebebi olarak da bağlantı problemi (Avcı ve Akdeniz, 2021; Bayburtlu, 2020; Çakmak ve Kaçar, 2021; Zengin ve diğerleri, 2021), derslere katılımın zorunlu olmaması (Bayburtlu, 2020; Kaya, 2021), EBA sistemini kullanamama (Bayram, 2021) ve materyal eksikliği gösterilmiştir (Bayburtlu, 2020). Öğretmenler söz konusu problemlere çözüm olarak WhatsApp grupları aracılığıyla velilerle iletişime geçme dâhil farklı yolları denemelerine rağmen bahsedilen sebeplerle canlı derslere öğrenci katılımını artıramamışlardır. Bu sonuca benzer olarak Bayburtlu (2020) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler, öğrenci katılımının yetersiz olduğu ve canlı derse katılımı artırmak için veli takibinin önemli olduğunu ifade edilmiştir. Ayrıca ilgili çalışmada bir değerlendirme sisteminin olmasının öğrencilerin canlı derslere katılımını artırma noktasında fayda sağlayacağı belirtilmiştir. Buna ek olarak Avcı ve Akdeniz'in (2021)

yaptığı araştırmada ilgili sorunların, bağlantı probleminin çözülmesi ve velilere EBA ve Zoom uygulamalarına yönelik eğitim verilmesi yoluyla çözülebileceği dile getirilmiştir.

Öğretmenlerin çoğu alan bilgilerini teknolojiye entegre etme noktasında sorun yaşadıklarını ifade ederken, bazı öğretmenler EBA'daki içerikleri kullandıklarını söylemişlerdir. Öğretmenlerin alan bilgilerini teknolojiye entegre edememesinin öğretme-öğrenme süreçlerinde aksaklıklar yaşanmasına yol açabileceği düşünülmektedir. Bu noktada araştırmalar, bilişim teknolojilerinin kullanımında yeterli donanımına sahip olmanın öğretmenlerin uzaktan eğitim platformlarını etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olabileceğini ve bu nedenle öğretmenlerin teknolojik pedagojik alan bilgisini artırmaya yönelik eğitim almalarının faydalı olabileceğini vurgulamaktadır (Akkaya, 2021; Can, 2020; Kavuk ve Demirtaş, 2021). Nitekim yapılan araştırmalar da bu yorumu destekler niteliktedir (Avcı ve Akdeniz, 2021; Mailizar ve diğerleri, 2020; Mohalik ve Sahoo, 2021; Yurtbakan ve Akyıldız, 2020).

Çalışmanın önemli sonuçlarından biri sosyal bilgiler öğretmenlerinin tamamının bloglar, wikiler, sanal kütüphane gibi dijital ortamlardan yararlanmamasıdır. EBA ve Morpa Kampüs gibi eğitim portallarından yararlanan öğretmenlerin EBA'da içerik geliştirip öğrencilerle paylaşmamaları, pasif tüketici olarak teknolojiyi etkili kullanamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Öğretmenlerin kendi içeriklerini oluşturmalarının uzaktan eğitimin etkili hale gelmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir (Zhou ve diğerleri, 2020). Gur Erdogan ve Ayanoglu, (2021) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin teknik sorunlar ve çok fazla zaman alması nedeniyle nadiren kendi içeriklerini geliştirdikleri belirtilmiştir. Benzer şekilde yapılan çalışmalarda EBA platformunun birçok öğretmen tarafından "müfredatı aktaran sosyal ağ" (Dündar ve Yeşilyurt, 2020) olarak algılanması ve bazı öğretmenler tarafından da "dijital kütüphane" (Ezer ve Aksüt, 2021) olarak ifade edilmesi, öğretmenlerin EBA platformunu yalnızca tüketici olarak kullandıklarını açığa çıkarmaktadır. Bu durumun nedeni, öğretmenlerin öğretim teknolojilerinin kullanımı konusundaki bilgi eksikliği olabilir. Nitekim Erol (2021) tarafından yapılan araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı konusundaki eksikliklerinden dolayı uzaktan eğitim etkinliklerine tam olarak uyum sağlayamadıkları ortaya çıkmıştır.

Sosyal bilgiler öğretmenleri acil uzaktan eğitimde değerlendirme süreci ile alakalı olarak öğrenci öğrenmelerini etkili şekilde değerlendiremediklerini ifade etmişlerdir. Alanyazında uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme hususunda eksiklik yaşandığı (Akgül ve Oran, 2020; Bayram, 2021; Korkut ve Memişoğlu, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020; Yeşilyurt, 2021) ve güvenilir bir ölçme değerlendirme sisteminin olmadığı saptanmıştır (Balaman ve Tiryaki, 2021; Kılıç ve Beldağ, 2021). Gur Erdogan ve Ayanoglu (2021), EBA platformunun sınıf düzeyine uygun ölçme içeriği açısından yetersiz olması nedeniyle öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme yapmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. İlgili sonuca benzer şekilde Baran ve Sadık (2021), uzaktan eğitim sürecinde öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenmesinin ölçme ve değerlendirme ile doğrudan ilişkisi olduğunu vurgulayarak öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yapmadığı için öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğinden de emin olmadıklarını ifade etmişlerdir. Rasmitadila ve diğerleri (2020) yaptıkları araştırmada uzaktan eğitim ortamında bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışların değerlendirilmesinin adil olmadığını ifade ederek, bilişsel giriş davranışların değerlendirilmesinde güvensizlik olabilecekken uygulamaya dayalı psikomotor davranışların ise daha iyi değerlendirilebileceğini öne sürmüştür.

Ayrıca öğretmen görüşleri, değerlendirmenin uzaktan eğitimin bir parçası olarak görülmediğini ortaya koymaktadır. Bu durumun nedeni ölçme ve değerlendirmenin uzaktan eğitim sürecinde güvenilir olmaması ve öğrenmeyi ölçme noktasında eksik kalan bir sistem olarak görülmesi olabilir. Bu çalışmanın aksine, Uyar (2020) tarafından yapılan araştırmada öğretmenler, ölçme-değerlendirmenin güvenlik probleminin çözülmesini, çevrimiçi sınavların yapılmasını ve eğitimde ölçme-değerlendirmeyi etkili kullanmak istediklerini belirtmişlerdir. Dahası Mohalik ve Sahoo (2021) tarafından yapılan araştırmada da öğretmenler teknik beceriler ve ölçme değerlendirme noktasında eğitim almak istediklerini söyleyerek var olan eksikliklerini tamamlamaya çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin acil uzaktan eğitim sürecinde çoğunlukla çoktan seçmeli test, boşluk doldurma, soru-cevap, sözlü ve yazılı sınav gibi ölçme-değerlendirme yöntemlerine başvurdukları sonucuna ulaşılmıştır. Aynı doğrultuda Kavuk ve Demirtaş (2021) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde de öğrenciyi aktif kılacak öğretim yöntemlerini uygulamakta zorluk çektikleri ifade edilmiştir. Dolayısıyla alanyazında birçok öğretmenin soru-cevap (Kavuk ve Demirtaş, 2021; Rasmitadila ve diğerleri, 2020), ödev, test proje ve tartışma (Mohalik ve Sahoo, 2021) yöntemlerini; bazılarının da beyin fırtınası, altı şapka ve benzetim tekniğini kullandıkları görülmüştür (Uyar, 2020).

Öğretmenler çevrimiçi değerlendirme uygulamalarını EBA ve Google Drive platformu aracılığıyla yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumun öğretmenlerin çevrimiçi değerlendirme uygulamalarından haberdar olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Alanyazında çevrimiçi değerlendirme uygulamaları olarak genellikle Google form, WhatsApp, Google meet (Mohalik ve Sahoo, 2021), Zoom ve Google Classroom gibi uygulamalar kullanılırken; Mentimeter, Edmodo, Kahoot ve Padlet gibi ölçme ve değerlendirme için özel olarak hazırlanan uygulamalardan yararlanılmadığı görülmüştür (Mohalik ve Sahoo). Alanyazından farklı olarak Tay ve diğerleri (2021) çalışmasında öğrencilerin öğrenmelerini izlemek adına değerlendirme uygulamalarından ve öğrencilerin tartışabilmeleri için de tartışma forumlarından yararlandığını ifade etmiştir. Öğretmenler genel olarak çevrimiçi değerlendirme uygulamalarını kullanmadıklarını, bazıları ise müfredatı yetiştirme kaygısıyla farklı etkinliklere başvurmadıklarını belirtmiştir.

Öğretmenler yeni normalde öğrencilerin Birey ve Toplum, Kültür ve Miras, İnsanlar, Yerler ve Çevreler, Küresel Bağlantılar öğrenme alanlarında bilişsel giriş davranışlarının eksik olacağını düşünmektedirler. Bir öğrenme alanındaki/ünitedeki öğrenmelerin gerçekleşmesi için gerekli ön öğrenmeleri temsil eden bilişsel giriş davranışları, öğretmene öğrencinin özgeçmişi ile mevcut öğrenme durumu arasında ilişki kurdurarak öğrenci başarısına dair önemi ipuçları vermektedir (Bloom, 2016). Ön öğrenmelerin öğrenme düzeyi üzerinde anahtar rolü dikkate alındığında, sosyal bilgiler dersindeki muhtemel öğrenme kayıplarını ve bunların yol açacağı maliyetleri kestirmek güç değildir. Tanta (2021) çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitimde tüm sınıf düzeylerinde Kültür ve Miras öğrenme alanı ile İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanının öğretiminde diğer öğrenme alanlarına göre daha fazla zorlandıklarını ortaya koymuştur. Araştırmacılar sosyal bilgiler müfredatının ağır olması ve derslerin uzaktan eğitimle işlenmesi durumunda akılda kalıcılığın olmayacağını belirtmişlerdir (Aydemir, 2021; Ceylan ve Çoban, 2021). Zengin ve diğerlerinin (2021) uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler kazanımlarının öğrencilere yeterince kazandırılmadığına ilişkin araştırma sonuçları bu çalışmayı destekler niteliktedir. Öte yandan, Çakın ve Külekçi Akyavuz (2020), uzaktan eğitim sürecinde öğrenci takibinin yeterince yapılmadığını ve bu durumun öğrencilerin bilişsel düzeylerini belirlemede ve yeni ders planlamada sorunlara neden olabileceğini bildirmişlerdir. Code ve diğerleri (2020), uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin bilişsel giriş davranışlarında eksiklikler yaşanmasını, uygulamaya dayalı etkinliklerin yapılamamasına bağlamaktadır. Dolayısıyla öğretmenler uzaktan eğitim döneminde sosyal bilgiler öğretme-öğrenme sürecinin etkili olmadığını düşündükleri için yeni normalde birçok öğrenme alanında bilişsel giriş davranışlarında eksiklik olacağını bekledikleri söylenebilir. Sosyal bilgiler gibi özellikle aşamalılık gösteren derslerde öğrencilerin bilişsel giriş davranışları belirlenerek öğrenme eksiklerinin giderilmesi, sonraki öğrenmeleri olanaklı kılacağından ya da kolaylaştırılabileceğinden önem taşımaktadır (Senemoğlu, 1988, s. 105). Çalışmada, yeni normalde öğrencilerin bilişsel giriş davranışlarının tamamlanmasına yönelik, öğretmenlerin çoğu derslerinde görselleri, konu tekrarını, soru tekniğini ve bazıları da gezi ve görüşme tekniğini, haritaları ve oyunları kullanacaklarını söylemişlerdir. Ayrıca, yeni normalde çevrimiçi uygulamalardan Zoom ve EBA'dan yararlanacaklarını ifade etmişlerdir. Bu öğretmenler aynı zamanda derslerinde etkili öğretimi sağlama ve öğretimi destekleme niyetiyle harmanlanmış öğrenme yaklaşımını kullanmayı düşündüklerini belirtmiştir. Teknolojinin algılanan yararının öğretmenlerin harmanlanmış öğrenmeyi kullanma niyetlerini belirlediği söylenebilir. Bu sonuç alanyazındaki birçok çalışmanın sonucuyla tutarlılık göstermektedir (Akgül ve Oran, 2020; Balaman ve Tiryaki, 2021; Xie ve diğerleri, 2020). Ulaşılan sonuçların aksine Akgül ve Oran (2020) tarafından yapılan çalışmada uzaktan eğitim hakkında olumsuz

görüş bildiren öğretmenler, yeni normalde uzaktan eğitim sistemlerinin kullanılmayacağı, uzaktan eğitim sisteminin benimsenmesi halinde eğitimin verimsizleşeceği ve akran öğrenmesinin önüne geçeceğini ifade etmişlerdir. Aynı doğrultuda Calımlım ve diğerleri (2020), öğretmenlerin uzaktan eğitim sırasında ihtiyaç duyulabilecek materyallere erişim noktasında problemler yaşandığından, harmanlanmış öğrenmeye tamamen hazırlıklı olmadıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerden bazıları uzaktan eğitim döneminde çoğunlukla Zoom uygulamasıyla canlı derslerini yürüttüğünü söyleyerek yeni normalde de yüz yüze eğitimi desteklemek amacıyla (konu tekrarı, telafi vs.) Zoom'dan yararlanacağını belirtmiştir. Ancak kimi araştırmalarda öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde Zoom uygulamasını kullansalar da sonraki süreçte güvenlik problemi (Balaman ve Tiryaki, 2021) ve uygulamanın Türkçe dil desteğinin olmaması (Uyar, 2020) gibi sorunlar yaşadıkları ortaya konmuştur. Bazı öğretmenlerin yüz yüze eğitimi savunarak gerekmedikçe bu uygulamaları kullanmayacaklarını söylemeleri bu araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Öğretmenlerin çoğu yeni normalde öğrencilerin çevrimiçi öğretim faaliyetlerine katılma konusunda istekli olmayacaklarını belirtirken, bazıları öğrencilerin istekli olacaklarına dair görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin yeni normalde çevrimiçi öğretim faaliyetlerine katılmaya istekli olmayacağı yönünde görüş bildiren öğretmenler, çevrimiçi öğretimin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığı, teknolojik alet eksikliği, uzaktan eğitim alt yapı sorunları ve öğrencilerin sosyalleşme arzusu gerekçelerini sıralamıştır. Akgül ve Oran (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırmada öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerinin uzaktan eğitim derslerine yönelik motivasyonlarının düşük olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumda var olan problemlerin öğrencilerin motivasyonunu düşürdüğü, motivasyonun da çevrimiçi öğretim faaliyetlerine katılma konusundaki istekli olma halini etkilediği söylenebilir. İlgili alanyazındaki çalışmalarda da öğrencilerin çevrimiçi eğitimde çeşitli problemler ile karşılaştıkları ve çevrimiçi öğrenme yerine yüz yüze öğrenmeyi tercih ettiği görülmüştür (Aguilera-Hermida, 2020; Akgül ve Oran, 2020; Avcı ve Akdeniz, 2021; Kavuk ve Demirtaş, 2021; Sindiani ve diğerleri, 2020). Bu noktada Erkoca (2021) öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinin başlangıcından sonuna doğru ilgilerinin azaldığını ortaya koyarak diğer çalışmalarla benzer bir sonuç elde etmiştir. Diğer yandan, araştırmada öğrencilerin istekli olacaklarını düşünen öğretmenler ise öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde teknolojiyle iç içe olmasının böyle etkinliklere ilgilerini artırdığını, kendilerinin EBA üzerinden ödev verme düşüncelerinin öğrencilerde katılım alışkanlığı oluşturacağını dile getirmiştir. Qazi ve diğerleri (2020) de yaptıkları araştırmada öğrencilerin çevrimiçi öğrenme yönteminden memnun olduklarını tespit etmiştir.

Öneriler

1. Çalışmada, öğrencilerin bazı öğrenme alanlarında bilişsel giriş davranışlarının eksik olacağı belirlendiğinden bir üst sınıfta -sarmal yapı kapsamında- öğretimin başında bilişsel giriş davranışların belirlenmesi ve eksikliklerin saptanıp giderilmesi gerekmektedir.
2. Çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde internet bağlantı problemi ve teknolojik aletlere sahip olmama gibi nedenlerle canlı derslere öğrenci katılımının düşük olduğu saptandığından uzaktan eğitim teknolojilerinin daha kullanılabilir ve erişilebilir hâle getirilmesi sağlanabilir.
3. Çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde değerlendirme faaliyetlerinin etkili şekilde yapılmadığı belirlendiği için öğretmenlere uzaktan eğitim sürecinde kullanılabilecek çevrimiçi değerlendirme uygulamalarıyla ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
4. Öğretmenlere uzaktan eğitim teknolojilerini öğretime entegre etme konusunda hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.

Yazarların Beyanı

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Çalışma için araştırmacılar eşit katkıda bulunmuştur.

Etik Kurul Kararı: Bu çalışma Siirt Üniversitesi Etik Kurulunun 06/07/2021 tarihli 179 sayılı kararı ile yürütülmüştür.

Çatışma beyanı: Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve teşekkür: Bu araştırma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Kaynaklar

- Aguilera-Hermida, A. P. (2020). College students' use and acceptance of emergency online learning due to COVID-19. *International Journal of Educational Research Open*, 1. <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2020.100011>
- Akat, M., & Karataş, K. (2020). Psychological effects of COVID-19 Pandemic on society and its reflections on education. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 1-13.
- Akça, M. (2020). Social sciences teachers' views about distance education during the Covid-19 pandemic process. *Social Scientific Centered Issues*, 2(2), 81-88.
- Akgül, G., & Oran, M. (2020). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, ortaokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 15-37.
- Akkaya, S. (2021). Technological pedagogical content knowledge as a predictor of physical education and sports teachers' evaluations of distance education. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 16(4), 1643-1659.
- Andarwulan, T., Al Fajri, T. A., & Damayanti, G. (2021). Elementary teachers' readiness toward the online learning policy in the new normal era during COVID-19. *International Journal of Instruction*, 14(3), 771-786.
- Avcı, F., & Akdeniz, E.C. (2021). Koronavirüs (Covid-19) salgını ve uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar konusunda öğretmenlerin değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 117-154.
- Aydemir, A. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile öğrenci-veli iletişimi: Sosyal bilgiler öğretmenlerinin deneyimleri. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 813-827.
- Aytaç, T. (2021). The problems faced by teachers in Turkey during the COVID-19 pandemic and their opinions. *International Journal of Progressive Education*, 17(1), 404-420.
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). COVID-19 Pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
- Balaman, F., & Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona virüs (COVID-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84.
- Baran, A., & Sadık, O. (2021). Covid-19 sürecinde sınıf öğretmenlerinin acil uzaktan öğretim tecrübelerinin ve görüşlerinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 813-854.
- Bayburtlu, Y. S. (2020). COVID-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 131-151.
- Bayram, H. (2021). Challenges secondary school teachers face during the distance education process. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 613-658.
- Bloom, B. S. (2016). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme* (Çev. D. A. Özçelik). Ankara: Pegem Akademi.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G., ... Paskevicius, M. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3878572>

- Calimlim, J. D., de Guzman, M. F. D., & Villalobos, R. N. (2021). Alternative learning delivery modalities (ALDM) of secondary social studies teachers: Addressing the new normal teaching pedagogies. *American Journal of Humanities and Social Sciences Research (AJHSSR)*, 5(6), 90-99.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Canpolat, U., & Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74-109.
- Ceylan, M., & Çoban, A. (2021). 4. Sınıf sosyal bilgiler programı öğrenme alanlarında yer alan coğrafya konularının öğretilmesinde karşılaşılan sorunlar hakkında öğretmen görüşleri. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 104-113.
- Code, J., Ralph, R., & Forde, K. (2020). Pandemic designs for the future: Perspectives of technology education teachers during COVID-19. *Information and Learning Sciences*. 121(5/6), 419-431.
- Coşkun Keskin, S., Şentürk, G., Ömer, M., & Dursun, R. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yaşadığı problemler: Sosyal bilgiler öğretmenleri örneği. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 475-505.
- Çakın, M., & Külekçi Akyavuz, E. (2020). COVID-19 süreci ve eğitime yansıması: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.
- Çakmak, Z., & Kaçar, T. (2021). The views of social studies teachers on distance education. *Review of International Geographical Education (RIGEO)*, 11(3), 605-620.
- Çankaya, S., & Durak, G. (2020). Acil uzaktan eğitimde bütüncül sistemler: Microsoft Teams örneği. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(2), 889-920.
- Demir, F., & Özdaş, F. (2020). COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.
- Dündar, R., & Yeşilyurt, S. Y. (2020). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı özelinde uzaktan eğitime bakış açılarının değerlendirilmesi. *International Journal of Social Science Research*, 9(1), 79-95.
- Ergüney, M. (2015). Uzaktan eğitimin geleceği: MOOC (massive open online course). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 15-22.
- Erkoca, M.C. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ilgisi–bir çalışma. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 148-163.
- Erol, H. (2021). Views of social studies teachers on e-learning. *International Education Studies*, 14(6), 82-91.
- Ezer, F., & Aksüt, S. (2021). Covid-19 sürecinde sosyal bilgiler dersinde Eğitim Bilişim Ağı platformunu kullanmaya yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 197-233.
- Gez, A., & Yeşiltaş, E. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin COVID-19 salgını döneminde uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Symposium on Business, Economics & Education (ISBE-2021)*, Ankara.
- Gunawardena, C. N., & McIsaac, M. S. (2004). Distance education. D. H. Jonassen (Ed.). *Handbook of research on educational communications and technology* içinde (s. 355-395). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gupta, M., Abdelmaksoud, A., Jafferany, M., Lotti, T., Sadoughifar, R., & Goldust, M. (2020). COVID-19 and economy. *Dermatologic Therapy*, 33(4). <https://doi.org/10.1111/dth.13329>
- Gur Erdogan, D., & Ayanoglu, C. (2021). Teachers’ views regarding the implementation of education programs in distance education through the EBA platform during the Covid-19 pandemic. *Journal of Qualitative Research in Education*, 28, 100-128.

- Hopkins, R. M. Regehr, G., & Pratt, D. D. (2017). A framework for negotiating positionality in phenomenological research. *Medical Teacher*, 39(1), 20-25.
- Husain, B., Idi, Y. N., & Basri, M. (2020). Teachers' perceptions on adopting e-learning during COVID-19 outbreaks; Advantages, disadvantages, suggestions. *Jurnal Tarbiyah*, 27(2), 41-57.
- Hussein, E., Daoud, S., Alrabaiiah, H., & Badawi, R. (2020). Exploring undergraduate students' attitudes towards emergency online learning during COVID-19: A case from the UAE. *Children and Youth Services Review*, 119, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105699>
- Karakaş, M. (2020). Covid-19 salgınının çok boyutlu sosyolojisi ve yeni normal meselesi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 40(1), 541-573. <https://doi.org/10.26650/SJ.2020.40.1.0048>
- Kavuk, E., & Demirtaş, H. (2021). COVID-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadığı zorluklar. *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi*, 1(1), 55-73.
- Kaya, M. T. (2021). Social sciences teachers' views about distant education in the Covid 19 process. *Education Quarterly Reviews*, 4(1), 144-156.
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kılıç, A., & Beldağ, A. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitim süreçlerine ilişkin görüşleri: Nitel bir çalışma. *Sosyal Bilimler ve Değerler Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-23.
- Kırık, A.M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Korkut, Ş., & Memişoğlu, H. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğrencilerin görüşlerine göre uzaktan eğitim süreci. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 3(7), 1639-1682.
- Lubis, A. H., & Dasopang, M. D. (2021). Online learning during the COVID-19 pandemic: How is it implemented in elementary schools. *Premiere Educandum: Journal of Basic Education and Learning*, 11(1), 120-134.
- Mailizar, A., Abdulsalam, M., & Suci, B. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the COVID-19 pandemic: The case of Indonesia. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 16(7), 1-9.
- Moçoşoğlu, B., & Kaya, A. (2020). Koronavirüs hastalığı (COVID-19) sebebiyle uygulanan uzaktan eğitime yönelik öğretmen tutumlarının incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 15-43.
- Mohalik, R., & Sahoo, S. S. (2021). *Accessibility, competency and perception of school teachers towards online teaching in the midst of COVID-19 Pandemic*. 20 Ekim 2021 tarihinde <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3791919> adresinden erişildi.
- Nikou, S., & Maslov, I. (2021). An analysis of students' perspectives on e-learning participation—the case of COVID-19 pandemic. *The International Journal of Information and Learning Technology*, 38(3), 299-315.
- Noor, S., Isa, F. M., & Mazhar, F.F (2020). Online teaching practices during the COVID-19 pandemic. *Educational Process: International Journal*, 9(3), 169-184.
- Nugroho, W., Malinda, E. R., Rani, M. J. M., & Basori, B. (2020). An exploratory study on implementation of online learning by students during the COVID-19 pandemic. *Pancaran Pendidikan*, 9(2), 25-38.
- Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G. (2020). COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Qazi, A., Naseer, K., Qazi, J., AlSalman, H., Naseem, U., Yang, S., Hardaker, G., & Gumaei, A. (2020).

Conventional to online education during COVID-19 pandemic: Do develop and underdeveloped nations cope alike. *Children and Youth Services Review*, 119, 1-6.

- Rasmitadila., Aliyyah, R. R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M., & Tambunan, A. R. S. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the COVID-19 pandemic period: A case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7(2), 90-109.
- Schleicher, A. (2020). *Education disrupted – education rebuilt: Some insights from PISA on the availability and use of digital tools for learning*. 10 Şubat 2022 tarihinde <https://oecdutoday.com/coronavirus-education-digital-tools-for-learning/> adresinden erişildi.
- Senemoğlu, N. (1989). Öğrenme düzeyini yükseltme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 105-115.
- Seyhan, A. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri ve görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 65-93.
- Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: Öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 273-296.
- Sindiani, A.M., Obeidat, N., Alshdaifat, E., Elsalem, L., Alwani, M. M., Rawashdeh, H., Fares, A.S., Alalawne, T., & Tawalbeh, L. İ. (2020). Distance education during the COVID-19 outbreak: A cross-sectional study among medical students in North of Jordan. *Annals of Medicine and Surgery*, 59, 186-194.
- Tanta, A. (2021). *Pandemiden kaynaklı uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler derslerine yönelik öğretmen görüşleri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Tarlakazan, E., & Tarlakazan, B. E. (2020). COVID 19 pandemi sürecinde Türkiye’de uzaktan eğitim çalışmaları: Kastamonu üniversitesi örneği. *Turkish Studies*, 15(7), 3107-3122.
- Tay, L. Y., Lee, S. S., & Ramachandran, K. (2021). Implementation of online home-based learning and students’ engagement during the COVID-19 pandemic: A case study of Singapore mathematics teachers. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 30(3), 299-310.
- Thaariq, Z. Z. A. (2020). The use of social media as learning resources to support the new normal. *Teknodika*, 18(2), 80-93.
- Toquero, C. M. (2020). Emergency remote education experiment amid COVID-19 pandemic in learning institutions in the Philippines. *IJERI: International Journal of Educational Research and Innovation*, 15, 162-176.
- Türker, A., & Dündar, E. (2020). COVID-19 pandemi sürecinde eğitim bilişim ağı (EBA) üzerinden yürütülen uzaktan eğitimlerle ilgili lise öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 323-342.
- Saavedra, J., Giannini, S., & Jenkins, R. (2021). *The state of the global education crisis: A path to recovery*. 10 Şubat 2022 tarihinde <https://en.unesco.org/news/state-global-education-crisis-path-recovery> adresinden erişildi.
- Uyar, E. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 1(2), 15-32.
- Wang, Q., & Su, M. (2020). A preliminary assessment of the impact of COVID-19 on environment – a case study of China. *Science of the Total Environment*, 728. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.138915>
- Wargadinata, W., Maimunah, I., Eva, D., & Rofiq, Z. (2020). Student’s responses on learning in the early COVID-19 pandemic. *Tadris: Journal of Education and Teacher Training*, 5(1), 141-153.
- WHO (2021). *Coronavirus disease (COVID-19)*. 22 Mart 2022 tarihinde <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/coronavirus-disease-covid-19> adresinden erişildi.
- Xie, X., Siau, K., & Nah, F. F. H. (2020). COVID-19 pandemic–online education in the new normal and the

next normal. *Journal of Information Technology Case and Application Research*, 22(3), 175-187.

- Yeşilyurt, H. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi uzaktan eğitim sürecine yönelik görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 7(2), 378-399.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yulitriana, Y., Simbolon, M., Fauzi, I., Putri, L. A., Luardini, M. A., & Tans, F. (2020). The applications used for online learning at the English education study program. *Academic Journal of Educational Sciences*, 4(2), 12-21.
- Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin COVID-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977.
- Zengin, E., Aslan, Ö., Alu, C., & Aslan, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin pandemi (Covid-19) sürecinde sosyal bilgiler dersinin uzaktan eğitim şeklinde işlenmesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 25(87), 117-142.
- Zhou, L., Li, F., Wu, S. & Zhou, M. (2020). "School's out, but class's on", the largest online education in the world today: Taking China's practical exploration during the Covid-19 epidemic prevention and control as an example. *Best Evidence of Chinese Education*, 4(2), 501-519.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Many educators and students were caught unprepared to the rapid transition to distance education due to the COVID-19 epidemic. (Husain et al., 2020). In this case, countries chose to support educational activities by making use of various online applications in order not to disrupt the education processes (Bozkurt, 2020). Among these applications, Google Classroom, Zoom, Google Hangout, Google Meet, WhatsApp, Facebook and Youtube were the most frequently used ones (Nugroho et al., 2020; Rasmitadila et al., 2020; Tay et al., 2021; Thaaariq, 2020; Wargadinata et al., 2020; Yulitriana et al., 2020).

Although distance education activities in Turkey was carried out through TV channels broadcast in cooperation with the Ministry of National Education and TRT (Turkish Radio Television Corporation) at primary, secondary and high school levels; in higher education, it was carried out with the distance education systems of universities. In addition, it was tried to maintain educational activities through various online applications at all educational levels (Uyar, 2020). In addition to WhatsApp, Zoom, Youtube, and Microsoft Teams which were used in other countries as well (Bakioğlu & Çevik, 2020; Çankaya & Durak, 2020; Keskin & Özer Kaya, 2020; Uyar, 2020) applications, the Educational Information Network platform were also used frequently (Dündar & Yeşilyurt, 2020; Türker & Dündar, 2020; Yurtbakan & Akyıldız, 2020). Studies in the literature reveals that online applications in the distance education process are used for lecture, homework/test, project follow-up (Aydemir, 2021; Demir & Özdaş, 2020; Moçoşoğlu & Kaya, 2020; Mohalik & Sahoo, 2021), assessment (Aydemir, 2021; Mohalik & Sahoo, 2021; Rasmitadila et al., 2020), games and activities (Dündar & Yeşilyurt, 2020; Lubis & Dasopang, 2021), providing motivation (Aydemir, 2021; Çakın & Külekçi Akyavuz, 2020) and communicating with other stakeholders (Çakın & Külekçi Akyavuz, 2020; Demir & Özdaş, 2020).

Many studies have been conducted on distance education activities during the COVID-19 epidemic (Avcı & Akdeniz, 2021; Balaman & Tiryaki, 2021; Baran & Sadık, 2021; Çakın & Külekçi Akyavuz, 2020; Çakmak & Kaçar, 2021; Husain et al., 2020; Özdoğan & Berkant, 2020). However, the number of studies on the new normal after COVID 19 is limited. For example, Calimlim et al. (2021) examined social studies teachers' intention to use alternative learning delivery modalities such as home-based/modular learning, the blended learning and online class learning in the new normal. They found that teachers wanted to use home-based/modular learning and were not ready for blended learning. Similarly, Andarwulan et al. (2021) reported that primary school teachers were not ready for online learning in the new normal. In the literature, there are studies suggesting that distance education will play an important role not only in the COVID-19 process, but also in the 'new normal' period after COVID-19. Xie et al. (2020) stated that online education will continue to play an important role in the new normal.

Method

In this study, the phenomenology design was used as it was tried to describe the experiences of social studies teachers regarding the social studies courses carried out during the emergency remote education process and their predictions about the new normal. The participants consisted of seven volunteer social studies teachers (two women, five men) working in Siirt province and its districts.

The data were collected using a semi-structured interview form prepared by the researchers. The interview form consisted of personal information and six open-ended questions. The data were obtained through face-to-face interviews (two teachers), Zoom(one teacher) and phone (four teachers). The interviews took between 23-38 minutes in the planned time frame with the participants between 6-13 July 2021 under epidemic conditions. The data were analyzed through descriptive analysis.

Results

The Findings revealed that the social studies teachers carried out their teaching activities mostly over the internet using telephone and computer technologies in the emergency remote education. They also stated that they conducted their courses through the Educational Information Network (EBA), Zoom and

WhatsApp. They emphasized that the student participation to the online live lessons was low, they had internet connection problems, the students did not have technological tools and they could not find equal access opportunities. They also stated that they did not assess student learning effectively during the emergency remote education process. It was also found that they would organize some strategies/activities to complete this problem due to the fact that the cognitive entry behaviors of the students in some learning areas would be lacking in the new normal. Moreover, they mentioned that they will use Zoom and EBAs well as the blended learning with the intention of providing effective teaching in their courses and supporting teaching in the new normal. While some of the teachers stated that students would be willing to participate in online teaching activities in the new normal, others stated that they would be reluctant.

Conclusion

The study showed that teachers carried out their teaching activities mostly using telephone and computer technologies in the emergency remote education process, and they faced the problem of low student participation in live lessons. It was revealed that they did not assess student learning effectively in emergency remote education, and assessment was not considered as a part of distance education. They stated that in the new normal, students will lack cognitive entry behaviors in some learning areas. In addition, they stated that students would be willing/unwilling to participate in online teaching activities in the new normal, they would use Zoom and EBA, and they expressed that they may consider using the blended learning with the intention of supporting teaching.